

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

$$\left(\frac{T_1}{T_2}\right)^2 = \left(\frac{a_1}{a_2}\right)^3$$

TADQIQOTLAR

ILM-FAN

TEKNOLOGİYALAR

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI

ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2026

Google Scholar

Andijan, Uzbekistan

+998335668868

<https://innoworld.net>

« ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR
NAZARIYASI » NOMLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI TO'PLAMI

3-JILD 6-SON

Konferensiya to'plami va tezislari quyidagi xalqaro
ilmiy bazalarda indexlanadi

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

OLIY TA'LIMDA PEDAGOGIK MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH USULLARI

Mamadaliyev H.Y.

Andijon iqtisodiyot va pedagogika universiteti
“Ijtimoiy gumanitar fanlar” kafedrası assistenti

husaynmuhammadaliy638@gmail.com

Tel: +998907727715

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida uchraydigan pedagogik muammolar, ularning kelib chiqish sabablari hamda bartaraf etishning samarali usullari tahlil qilingan. Ta'lim jarayonida talabalarning faolligi, o'qitish metodlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi va ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi omillar ilmiy-pedagogik nuqtai nazardan yoritilgan. Shuningdek, mavjud muammolarni hal etishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim, pedagogik muammolar, ta'lim sifati, innovatsion texnologiyalar, pedagogik kompetensiya, interaktiv metodlar, ta'lim samaradorligi, kasbiy rivojlanish.

Аннотация. В данной статье рассматриваются педагогические проблемы, возникающие в системе высшего образования, причины их возникновения и эффективные пути их решения. Анализируются вопросы активности студентов, методов обучения, использования информационно-коммуникационных технологий, профессиональной компетентности преподавателей и факторов, влияющих на качество образования. Также предлагаются практические рекомендации по совершенствованию образовательного процесса.

Ключевые слова: высшее образование, педагогические проблемы, качество образования, инновационные технологии, педагогическая компетентность, интерактивные методы, эффективность обучения, профессиональное развитие.

Annotatsiya. This article analyzes pedagogical problems encountered in higher education, their causes, and effective ways of overcoming them. The study focuses on student engagement, teaching methods, the use of information and communication technologies, teachers' professional competence, and factors affecting educational quality. Practical recommendations aimed at improving the effectiveness of the educational process are also presented.

Keywords: higher education, pedagogical problems, educational quality, innovative technologies, pedagogical competence, interactive methods, educational effectiveness, professional development.

Kirish. Bugungi kunda oliy ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Globallashtirish va ilm-fan taraqqiyoti ta'lim tizimiga yangi talablarni qo'yimoqda. Zamonaviy oliy ta'lim muassasalari nafaqat nazariy bilim berishi, balki talabalarni mustaqil fikrlashga, muammolarni hal qilishga va kasbiy faoliyatga tayyorlashi lozim. Shu sababli ta'lim jarayonida yuzaga kelayotgan pedagogik muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish yo'llarini ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Ta'lim sifatini oshirish, pedagogik faoliyatni takomillashtirish va zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish masalalari bugungi kunda oliy ta'lim oldida turgan ustuvor vazifalardan biridir. Mazkur maqolada aynan shu masalalar tahlil qilinadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Oliy ta'limdagi pedagogik muammolar ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan o'rganilgan. Pedagogika sohasidagi tadqiqotlarda ta'lim sifati, innovatsion texnologiyalar, kompetensiyaviy yondashuv va interaktiv metodlarning ahamiyati alohida ta'kidlanadi [1].

Pedagogik texnologiyalar bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda o'quv jarayonining samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining kasbiy mahorati va metodik tayyorgarligiga bog'liq ekanligi qayd etilgan [2]. Zamonaviy ilmiy qarashlarga ko'ra, ta'lim jarayonidagi mavjud muammolarni innovatsion pedagogik yondashuvlar orqali hal etish mumkin [3].

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot davomida ilmiy manbalarni tahlil qilish, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish va tizimlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, oliy ta'lim tizimidagi mavjud pedagogik muammolar va ularning yechimlari bo'yicha ilmiy-pedagogik adabiyotlar o'rganildi.

Oliy ta'limdagi asosiy pedagogik muammolar Talabalar faolligining yetarli darajada emasligi

Ta'lim jarayonida uchraydigan asosiy muammolardan biri talabalarning dars mashg'ulotlaridagi faolligining pastligidir. Ba'zi hollarda talabalar bilimlarni passiv ravishda qabul qilish bilan cheklanib qoladilar. Natijada mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv yetarli darajada rivojlanmaydi.

Mazkur muammoning asosiy sabablaridan biri an'anaviy o'qitish usullarining ustunligi hamda talabalarni faol ishtirok etishga undovchi metodlarning kam qo'llanilishidir.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanishdagi kamchiliklar

Raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan bo'lsa-da, ayrim oliy ta'lim muassasalarida ulardan samarali foydalanish darajasi yetarli emas. Elektron ta'lim platformalari, virtual laboratoriyalar va masofaviy ta'lim vositalarining imkoniyatlaridan to'liq foydalanilmayotganligi ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

O'qituvchilarning metodik tayyorgarligi bilan bog'liq muammolar

Ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi muhim omillardan biri professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasidir. Ayrim hollarda pedagoglar zamonaviy metod va texnologiyalarni qo'llash bo'yicha yetarli ko'nikmaga ega emaslar. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini pasaytiradi.

Nazariya va amaliyot o'rtasidagi uzilish

Ko'plab ta'lim yo'nalishlarida nazariy bilimlar ustunlik qilishi, amaliy mashg'ulotlarning esa yetarli darajada tashkil etilmasligi kuzatiladi. Natijada bitiruvchilarning mehnat bozori talablariga moslashishi qiyinlashadi.

Baholash tizimidagi ayrim kamchiliklar. An'anaviy baholash tizimi ba'zan talabaning haqiqiy bilim va ko'nikmalarini to'liq aks ettira olmaydi. Shu sababli zamonaviy baholash usullaridan foydalanish zarurati mavjud.

Pedagogik muammolarni bartaraf etish usullari

Interaktiv ta'lim metodlarini keng joriy etish. Talabalar faolligini oshirish maqsadida interaktiv metodlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Aqliy hujum, bahs-munozara, keys-stadi, loyiha metodi va guruhli ishlar talabalarni ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi.

Mazkur metodlar talabalarni mustaqil fikrlashga, muammolarni tahlil qilishga va o'z fikrini asoslab berishga o'rgatadi.

Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash. Ta'lim jarayonida elektron platformalar, onlayn kurslar, sun'iy intellekt vositalari va virtual laboratoriyalardan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Bu talabalar uchun bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi va ta'lim resurslaridan foydalanishni osonlashtiradi.

Professor-o'qituvchilar malakasini oshirish. Pedagoglarning kasbiy rivojlanishi ta'lim sifatini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Shu sababli muntazam malaka oshirish kurslari, seminarlar va treninglar tashkil etilishi lozim.

Kompetensiyaviy yondashuvni rivojlantirish

Ta'lim jarayonida faqat nazariy bilimlarga emas, balki amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga ham alohida e'tibor qaratish zarur. Kompetensiyaviy yondashuv talabalarining kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorligini oshiradi.

Zamonaviy baholash tizimlarini joriy etish. Portfolio, loyihalar, amaliy topshiriqlar va kompetensiyaga asoslangan baholash usullaridan foydalanish talabalarining bilim va ko'nikmalarini yanada obyektiv baholash imkonini beradi.

Natijalar va muhokama. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, pedagogik muammolarni hal etishda kompleks yondashuv muhim ahamiyatga ega. Interaktiv metodlardan foydalanish talabalar faolligini oshiradi, raqamli texnologiyalar ta'lim samaradorligini kuchaytiradi, pedagoglarning malakasini oshirish esa o'quv jarayonining sifatini yaxshilaydi.

Shuningdek, nazariya va amaliyot integratsiyasini kuchaytirish orqali bitiruvchilarning kasbiy tayyorgarligi sezilarli darajada yaxshilanadi. Zamonaviy baholash tizimlari esa talabalarining real kompetensiyalarini aniqlashga yordam beradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, oliy ta'lim tizimida mavjud pedagogik muammolar ta'lim sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Talabalar faolligining pastligi, innovatsion texnologiyalardan foydalanishdagi kamchiliklar, metodik tayyorgarlikning yetarli emasligi va nazariya hamda amaliyot o'rtasidagi uzilishlar eng dolzarb muammolar sirasiga kiradi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun interaktiv ta'lim metodlarini keng qo'llash, raqamli texnologiyalarni joriy etish, pedagoglarning kasbiy malakasini oshirish va kompetensiyaviy yondashuvni rivojlantirish zarur. Bu esa oliy ta'lim sifatini oshirish va raqobatbardosh mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tolipov O'.Q., Usmonboyeva M. *Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari*. – Toshkent: Fan, 2006.
2. Azizxo'jayeva N.N. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. – Toshkent: O'qituvchi, 2006.
3. Ishmuhammedov R.J. *Innovatsion pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Iste'dod, 2017.
4. Muslimov N.A. *Kasb ta'limi pedagogikasi*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2014.
5. Saidahmedov N. *Yangi pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Moliya, 2003.
6. John Dewey. *Democracy and Education*. New York: Macmillan, 1916.